

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. 1250/2/2014

SENTINȚA CIVILĂ NR. 2050

Ședința publică de la data de 27.06.2014

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE - GHEZA ATTILA FARMATHY
GREFIER - MARIANA HULEA

Pe rol soluționarea acțiunii formulate de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâțul ISAC VASILE, având ca obiect „constatarea calității de lucrător/colaborator al Securității (OUG nr. 24/2008)”.

Dezbaterile părților au avut loc în ședința publică de la data de 20.06.2014, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta hotărâre, când la solicitarea apărătorului reclamantului pentru a avea posibilitatea să depună concluzii scrise la dosarul cauzei, Curtea a amânat pronunțarea la data de 27.06.2014, când a hotărât următoarele:

C U R T E A,

Prin cererea înregistrată sub nr.1250/2/2014 reclamantul Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității a solicitat instanței să constate că pârâțul Isac Vasile a avut calitatea de lucrător al Securității. În motivarea acțiunii sale, reclamantul arată că prin cererea nr. P 7031/10/25.05.2010 adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, se solicita verificarea domnului ISAC Vasile, în calitate de deținător al titlului de luptător pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatăre nr. DI/1/1811/18.07.2013, precum și al înscrisurilor atașate acțiunii, pârâțul Isac Vasile, având gradul de locotenent în cadrul I.J. Iași, Securitatea Orașului Pașcani a participat la urmărirea informativă a domnului L.A., lucrat de organele de securitate deoarece fusese semnalat că „ascultă posturile de radio <Europa Liberă> și <Vocea Americii>, comentează știrile difuzate de aceste posturi de radio și recomandă și la alți cetățeni să asculte aceste posturi”. Un al motiv pentru deschiderea dosarului de urmărire informativă era și faptul că domnul L.A. „desfășoară o intensă activitate de prozelitism religios pe linia sectei Creștini după Evanghelie”, unde era și pastor.

Activitatea pârâtului a constat în încadrarea informativă a persoanei urmărite, aprobând sarcinile trasate sursei <Dănilă Traian> din legătura plt. adj. ██████, anume „să porte discuții cu persoana urmărită pentru a stabili, în mod cât mai concret, cu cine anume mai ascultă el la radio <Europa Liberă> și cum colportează aceste știri din presă”. De asemenea, analizând notele informative primite prin plt. adj. Dominte, îi ordonă acestuia să procedeze „la urmărirea în continuare a numitului L.A. pe două linii de muncă”. Referitor la activitatea de dirijare și instruire a rețelei informative, arată reclamantul că prin aceasta se urmărea formarea unei rețele valoroase, cu largi posibilități de informare, bine amplasată în mediile și problemele ce interesează organele de securitate. Instruirea rețelei informative trebuie să constituie un proces continuu, în care, printre altele se pune accent pe semnalarea în timp util a informațiilor ce prezintă interes, în speța dată, atitudinea și comentariile persoanelor urmărite.

De asemenea, pârâtul a participat și la supravegherea informativă a domnului I.G., semnalat cu manifestări ostile la adresa regimului politic din țara noastră. Ca urmare, pârâtul a analizat materialele adunate pe parcursul urmăririi informative, materiale din care rezulta că urmăritul are „în repetate rânduri manifestări dușmănoase la adresa politicii și statului nostru”, elogiază viața din trecut, apreciind că „politica partidului este mincinoasă întrucât de sus de la conducere se spune îmbunătățirea condițiilor de trai, însă, în realitate nu este adevărat”. Considerând afirmațiile respective ca fiind deosebit de grave, lt. ISAC apreciază că asupra urmăritului trebui luată măsura avertizării. Referitor la faptul că persoana urmărită era cunoscut în evidențele securității ca „fost membru legionar”, apreciază reclamantul că din raportul cu propunere de avertizare², întocmit de pârât, rezultă fără dubiu faptul că opiniile exprimate de domnul I.G. nu priveau deloc mișcarea legionară, nu aveau conținut fascist sau extremist și nu semnalau în nici un fel existența vreunui risc pentru comunitate, pentru siguranța publică sau securitatea națională, ci dimpotrivă, exprimau nemulțumirea acestuia față de regimul comunist, fapt ce a motivat urmărirea și avertizarea sa.

Din toate documentele arătate mai sus se poate observa implicarea ofițerului în obținerea informațiilor respective. De asemenea, important este faptul că simpla obținere a unor informații cu caracter personal referitoare la cei urmăriți de Securitate, fără cunoștința și fără acordul acestora și pentru motive care nu aveau de a face cu apărarea intereselor naționale, constituia o violare a dreptului la viață privată.

Conchide reclamantul că pârâtul, prin activitățile desfășurate, a încălcat drepturile și libertățile fundamentale, garantate de legislația din acea vreme. Astfel, în speța dată, încălcarea dreptului la viață privată s-a produs în momentul în care Securitatea a pătruns în intimitatea persoanelor urmărite prin dirijarea surselor din subordine, dar mai ales prin ordonarea măsurii avertizării.

Activitățile desfășurate de către domnul ISAC Vasile, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngrădit următoarele drepturi și libertăți fundamentale recunoscute și garantate de legislație în vigoare la acea dată:

> dreptul la viață privată — art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Pentru argumentele prezentate anterior, consideră reclamantul că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 24/2008 pentru a se putea constata calitatea de „lucrător al Securității”.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe conținutul articolelor art. 3 lit. z), art. 2 lit. a), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 2 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedirea acțiunii, reclamantul a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri, scop în care a anexat acțiunii, Nota de Constatare nr. DI/1/1811/18.07.2013, aprobată de Colegiul C.N.S.A.S.; dosarul I 330020 (cotă C.N.S.A.S), vol. 4, f. 5, 6; dosarul I 375472 (cotă C.N.S.A.S), vol. 2, f. 43, 44, 45; cererea nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată C.N.S.A.S. de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989.

Pârâțul Isac Vasile a depus întâmpinare, solicitând respingerea acțiunii reclamantului ca fiind neîntemeiată.

Pârâțul arată că a început activitatea de ofițer de informații la jumătatea lunii septembrie 1976 (la o lună după absolvirea scolii militare de ofițeri activi a Ministerului de Interne), adică la vârsta de doar 23 ani, și a fost trecut în rezervă (din motive - formal /scriptic - disciplinare) la 31 decembrie 1977.

Cu alte cuvinte, pârâțul a activat în Securitate în urmă cu mai bine de 37 ani pentru o perioadă de 1an, 3 luni și 2 săptămâni, din care trebuie deduse neapărat concediul de odihnă, două - trei concedii medicale, concediile de studii (în concret, superioare juridice).

Ca "nou venit", lipsit de un minimum de experiență profesională practică, pârâțul a moștenit de la predecesorul său sarcini de serviciu de importanță vădit redusă, privind cazuri mai vechi, toate din mediul rural (I.G., fost membru al mișcării legionare, luat în evidența operativă în anul 1962 și în supraveghere informativă în anul 1975; L.A., fost membru al mișcării legionare, supravegheat informativ în perioada 1959-1969, apoi luat în lucru în dosar de urmărire informativă la 24 martie 1976; I.C., luat în evidență operativă în anul 1965), sarcini în a căror aducere la îndeplinire a respectat întrutotul și prevederile normative (legi, decrete,

instrucțiuni, regulamente) și ordinele șefilor și superiorilor săi, cu reprezentarea fermă în privința constituționalității lor (în "epocă" neexistând un contencios constituțional).

La scurt timp după debutul în activitatea de ofițer de informații, care i se arăta a fi , în unele privințe, altfel decât învățase în școala de ofițeri, pârâtul a hotărât că nu poate continua acea activitate, conștientizând, în același timp, că părăsirea sistemului din proprie inițiativă și pe motivul incompatibilității la care s-a referit era imposibilă fără riscul unor consecințe dramatice în plan personal.

În consecință, pârâtul s-a văzut constrâns să apeleze la un adevărat procedeu de sacrificiu, spre a-și asigura trecerea în rezervă pentru motive disciplinare(iar nu pentru o declarată incompatibilitate etică/ morală cu munca de informații), ceea ce, până la urmă, s-a și întâmplat (la 31 decembrie 1977).

Apreciază pârâtul că aspectele semnalate, ușor decelabile în dosarul său de ofițer activ de informații sunt, prin ele însele , de natură a-l absolvi de "vina" de a fi desfășurat activități prin care ar fi suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului, drepturi și libertăți pe care, dintr-o discreție de neînțeles, reclamantul nici nu se mai ostenește să le precizeze.

Este absolut cert că activitatea de culegere de informații desfășurată de organele de securitate, deci și de pârât, a fost cât se poate de minuțios și de strict reglementată normativ, în deplin acord cu Constituția atunci în vigoare, prin acte normative de forță juridică diferită, încât cei a căror activitate a fost astfel reglementată au fost doar executanți ai legilor , postură din care nu puteau să obstaculeze aplicarea lor sub motiv că ar fi defectuoase (situație în care, în aceeași epocă, s-au aflat, neîndoielnic, și procurorii și judecătorii care, în materia ce îl preocupă azi pe reclamant - C.N.S.A.S.- nu se puteau mărgini la măsura avertizării , care i se impută prin acțiunea de față).

Or, trebuie admis că executarea întocmai a legii iar nu a unui simplu ordin, eventual, abuziv sau ilegal, al unui șef ierarhic, este absolutorie de răspundere, afară de ipoteza în care reclamantul C.N.S.A.S. i-ar imputa tocmai că nu a încălcat legea, ci, dimpotrivă , a acționat în litera și spiritul ei.

Totodată, pârâtul arată că nu l se poate imputa, după criteriile contemporane, cu desăvârșire imposibil de anticipat, încălcarea, în urmă cu mai bine de 37 de ani a unor drepturi și libertăți fundamentale ale numiților I.G., D.I. (ambii, foști membri activi ai mișcării extremiste legionare), I.C. și D.I. (acesta din urmă .recrutat, cu mult înainte, ca informator al Securității).

Măsura avertizării era una absolut inofensivă și, în mod vădit , preventivă, încât , prin ea însăși, nu putea prezenta nici măcar nu pericol minim pentru drepturile și libertățile fundamentale al numitului G.I., care, dealtfel, nici nu a cerut verificarea pârâtului de către C.N.S.A.S.

Spre deosebire de utilizarea mijloacelor tehnice de obținere a informațiilor (interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice, instalarea și exploatarea tehnicii operative de ascultare/ înregistrare în spațiul locuit, interceptarea și controlul secret al corespondenței) care, într-adevăr, compută o intruziune în viața privată a persoanei (intruziune permisă, în anumite circumstanțe, în baza stipulațiilor actelor internaționale și a dreptului intern), exploatarea rețelei informative are în vedere manifestările persoanei supravegheate informativ în "spațiul public", iar nu în intimitatea celui privat.

Față de aceste considerente pârâtul solicită respingerea acțiunii reclamantului ca fiind neîntemeiată.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța constată întemeiată acțiunea reclamantului, urmând a fi admisă ca atare, pentru următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 2 litera a din O.G. nr.24/2008, lucrător al Securității este orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945-1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Probatoriul administrat în cauză atestă că pârâtul a avut gradul de locotenent în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Iași, astfel că prima condiție impusă de actul normativ citat, în vederea constatării calității de lucrător al Securității, este dovedită în cauza de față.

În ceea ce privește cea de a doua condiție, respectiv desfășurarea de activități prin care au fost suprimate ori îngrădite drepturi și libertăți fundamentale, instanța constată următoarele:

Astfel cum rezultă din cuprinsul notei de constatare precum și al înscrisurilor atașate acțiunii, pârâtul a participat urmărirea informativă a domnului L.A., lucrat de organele de securitate deoarece fusese semnalat că „ascultă posturile de radio „Europa Liberă” și „Vocea Americii”, comentează știrile difuzate de aceste posturi de radio și recomandă și la alți cetățeni să asculte aceste posturi”. Un al motiv pentru deschiderea dosarului de urmărire informativă era și faptul că domnul L.A. „desfășoară o intensă activitate de prozelitism religios pe linia sectei Creștini după Evanghelie”, unde era și pastor.

Activitatea pârâtului a constat în încadrarea informativă a persoanei urmărite, aprobând sarcinile trasate sursei <Dănilă Traian> din legătura plt. adj. ██████████, anume „să poarte discuții cu persoana urmărită pentru a stabili, în mod cât mai concret, cu cine anume mai ascultă el la radio <Europa Liberă> și cum colportează aceste știri din presă”. De asemenea, analizând notele informative primite prin plt. adj. ██████████, îi ordonă acestuia să procedeze „la urmărirea în continuare a numitului L.A. pe două linii de muncă”.

De asemenea, pârâtul a participat și la supravegherea informativă a domnului I.G., semnalat cu manifestări ostile la adresa regimului politic din țara noastră. Ca urmare, pârâtul a analizat materialele adunate pe parcursul urmăririi informative, materiale din care rezulta că urmăritul are „în repetate rânduri manifestări dușmănoase la adresa politicii și statului nostru”, elogiază viața din trecut, apreciind că „politica partidului este mincinoasă întrucât de sus de la conducere se spune îmbunătățirea condițiilor de trai, însă, în realitate nu este adevărat”. Considerând afirmațiile respective ca fiind deosebit de grave, lt. ISAC apreciază că asupra urmăritului trebuie luată măsura avertizării.

Sunt lipsite de relevanță argumentele pârâtului, în sensul că a acționat în considerarea actelor normative în vigoare și în executarea ordinelor și instrucțiunilor cu caracter militar, cât timp aprecierea imixtiunii în drepturile și libertățile fundamentale fără just temei, se raportează la principiile de drept general acceptate ca fiind garanția acestor drepturi și libertăți într-un veritabil stat de drept, principii de altfel însușite la nivel declarativ de statul român și în perioada în care a funcționat Securitatea, prin ratificarea Pactului Internațional privind Drepturile Civile și Politice. În egală măsură, afirmațiile pârâtului, potrivit cărora a exercitat funcția în cadrul Securității pentru o perioadă scurtă de timp, realizând că scopul și metodele acestei instituții nu sunt cele imaginate în școala de ofițeri nu constituie un argument pentru aprecierea temeiniciei acțiunii de față, apreciere limitată exclusiv la întrunirea condițiilor prevăzute de art. 2 litera a din OUG nr.24/2008.

Referitor la faptul că persoanele urmărite I.G., D.I erau cunoscute în evidențele securității ca „fost membru legionar”, rezultă din raportul cu propunere de avertizare, întocmit de pârât, că opiniile exprimate de domnul I.G. nu priveau deloc mișcarea legionară, nu aveau conținut fascist sau extremist și nu semnalau în nici un fel existența vreunui risc pentru comunitate, pentru siguranța publică sau securitatea națională, ci dimpotrivă, exprimau nemulțumirea acestuia față de regimul comunist, fapt ce a motivat urmărirea și avertizarea sa.

Rezultă, așadar, din cuprinsul înscrisurilor anterior menționate că pârâtul a întreprins măsuri de natură a îngreuna drepturile prevăzute de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice precum și de art.33 din Constituția României din 1965, activitățile desfășurate având consecința încălcării dreptului la viața privată, consecință a măsurilor de urmărire informativă a persoanelor vizate de Securitate.

Având în vedere aceste considerente și în temeiul dispozițiilor art.11 din O.U.G. nr.24/2008, instanța va admite acțiunea de față și în consecință, va constata că pârâtul a avut calitatea de lucrător al Securității, în înțelesul prevăzut de art. 2 litera a din O.U.G. nr.24/2008.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:

Admite acțiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL
PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în
București, Str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu
pârâtul ISAC VASILE, domiciliat în București, Str. _____
_____, sector 3.

Constată că pârâtul a avut calitatea de lucrător al Securității.
Cu recurs în 15 zile de la comunicare.
Pronunțată în ședință publică, azi, 27.06.2014.

PREȘEDINTE
GHEZA ATTILA FARMATHY

GREFIER
MARIANA HULEA


